

HE 73/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Mari Ylä-Jarkko, Tilastokeskus, ylijohtaja
Keskiviikko 17.9.2025
Sivistysvaliokunta

Tilastokeskuksen lausunto (1/2)

- **Tausta**

- Ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia siten, että maksujen tarkistamisessa käytettävä indeksi vaihdettaisiin kuntatalouden opetustoimen hintaindeksistä kuntien peruspalvelujen hintaindeksiin (Kuphi).
- Tavoitteena on antaa Tilastokeskukselle mahdollisuus lakata tuottamasta kuntataloutta koskevaa opetustoimen hintaindeksiä.

- **Indeksien vastaavuus**

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen siirryttyä 1.1.2023 kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille, ovat Kuphi ja opetustoimen hintaindeksi hyvin lähellä toisiaan.
- Kuphi sisältää opetus- ja kulttuuritoimen; opetustoimen osuus lähes 90 %.
- Kuphi ei sisällä poistoja, investointeja eikä rahoitusmenoja, mutta näiden osuus opetustoimen indeksissä n. 2 %
 - Indeksit ovat sisällöltään hyvin samankaltaisia.

- **Vaikutukset asiakasmaksuihin**

- Indeksien kehitys on ollut samankaltaista vuosina 2023–2024.
- Tilastokeskus ei arvioi muutoksella olevan merkittäviä vaikutuksia maksujen tarkistuksiin etenkin pitkällä aikavälillä.

Tilastokeskuksen lausunto (2/2)

- **Tekninen tarkistus**

- Perusvuosien muuttaminen ansiotasoindeksissä ja Kuphissa vanhimmiksi laadittaviksi perusvuosiksi (1964=100 ja 2000=100) on Tilastokeskuksen näkökulmasta perusteltu, koska Tilastokeskus pyrkii säilyttämään indeksisarjan katkeamattomana vanhimman perusvuoden osalta.

- **Johtopäätös**

- Muutos on Tilastokeskuksen näkökulmasta perusteltu ja kannatettava.
- Mahdollistaa indeksituotannon yksinkertaistamisen ja resurssien säästämisen.
- Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi tarjoaa riittävän tarkkuuden varhaiskasvatuksen maksujen tarkistamiseen.
- Muut mahdolliset opetustoimen hintaindeksin käyttäjät voidaan ohjata käyttämään kuntien peruspalvelujen hintaindeksiä.